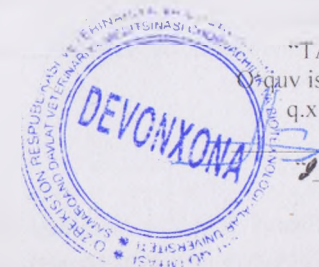

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

Ro'yxatga olindi:
№ BD-60711400 – 2.05
"29" 08 2024 yil

"TASDIQLAYMAN"
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
q.x.f.d., professor
Elmurodov A.A.
"29" 08 2024

O"SIMLIKSHUNOSLIK

ISHCHI O'QUV DASTURI (SILLABUSI)
(Sirtqi ta'lim 3-bosqich talabalari uchun)

Bilim sohasi:	800000	-	Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi:	810000	-	Qishloq xo'jaligi
Ta'lim yo'nalishi:	60711400	-	Texnologik jarayonlar va ishlab chiqarishni avtomatlashtirish va boshqarish (qishloq xo'jaligida)

Samarqand – 2024

Fanning ishchi o'quv dasturi (sillabusi) 202__ yilda tasdiqlangan o'quv reja va fan dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

- N.Xalilov** - Sam DVMChBU "O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish" kafedrasini mudiri, qishloq xo'jalik fanlari doktori, professor
- G.U.Otayarova** - O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish" kafedrasini assistenti

Taqrizchilar:

- Sanaqulov A.L.** - Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Biokimyo instituti professori, q.x.f.d.
- Amonturdiyev I.** - Samarqand agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti O'simlikshunoslik va meva-sabzavotchilik kafedrasini dotsenti, q.x.f.f.d.

Fanning ishchi o'quv dasturi "O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish" kafedrasining 2024 yil "26" 08 dagi "1" -son yig'ilishida muhokamadan o'tgan va fakultet Kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri:

N.Xalilov

Fanning ishchi o'quv dasturi "Agrotexnologiya" fakulteti Kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2024 yil "28" 08 dagi "1" -sonli bayonnoma).

Fakultet kengashi raisi:

E.Berdimurodov

Kelishildi:

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i, professor vkr. Ro'ziqulov R.F.

Fan Sillabusi
Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va
biotexnologiyalar universiteti

Fan to'g'risida ma'lumot

Fan shifri: O' 1506

Fan nomi: O'simlikshunoslik

Semestr/yil: 6 semestr/2024-2025 o'quv yili

Kafedra: O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish

Soatlar/kreditlar: 4,0 ECTS (20 auditoriya soati, 1100 soat mustaqil ta'lim)

Ma'ruza	Amaliy mashg'ulot	Mustaqil ta'lim	Jami
8	12	100	120

Fan bo'yicha mashg'ulotlarning joylashuvi:

Auditoriya vaqti: dars jadvaliga asosan

Talablar:

Fan uchun mas'ul kafedra: O'simlikshunoslik va yem-xashak yetishtirish

Instruktor to'g'risida ma'lumot

Kafedra joylashgan joyi: SamDVMChBU, 5-o'quv binosi, 510-xona

Telefon: +99891-5297620 ish telefoni: mobil: +99891-5297620

E.mail. xalilova@mail.ru Ish vaqti: Uchrashuvga ko'ra

I. Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarda dala ekinlarini kam mablag' sarflab yuqori hosil yetishtira oladigan va boshqara oladigan yuqori malakali mutaxassisi shakllantirish, hamda dalachilikda fan yutuqlari va ilg'orlar tajribasini qo'llashni o'rgatishdan iboratdir.

Fanning vazifasi - talabani ushbu fan bo'yicha olgan nazariy va amaliy bilimlarini kurs ishlari va bitiruv malakaviy ishlarini bajarish va har bir ekinni yetishtirish texnologiyasini tuproq- iqlim sharoiti. fan va texnika yutuqlari hamda chet elning texnologiyasi bilan bog'lash bilan mahalliy sharoitda qo'llash bo'yicha ko'nikmalar hosil qilishdir.

III. Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- dala ekinlarini shakllanish sharoitini, kelib chiqish markazlarini, ekinlarni fotosintetik faoliyatini; ekinlarni o'sish va rivojlanishini boshqarishi *haqida tasavvurga ega bo'lishi;*

- dala ekinlarini rivojlanish davrlari, tashqi muhitga bo'lgan talablarini; tumanlashtirilgan ekin navlarini hosilini rejalashtirish; ekinlarni suvga bo'lgan talabiga asoslanish; urug'laming biologiyasini o'rganish, ekinlarni qo'shib ekishga tanlash va asoslash, yetishtirish texnologiyasining vazifalarini bilish, ekologik toza maxsulot yetishtirish asoslari va ekin turlari bo'yichabilishi va ulardan foydalana olishi kerak;

- rivojlanishi bo'yicha ekinlarni holatiga baho berish, fotosintetik faoliyatini aniqlash; urug'larni sifatini aniqlash; ekinlarni rivojlanishini boshqarish ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak;

- muayyan sharoitga dala ekinlarining hosilini rejalashtirish; ekinlar bo'yicha yetishtirish texnologiyasining elementlarini to'g'ri tanlab berish *malakalariga ega bo'lishi kerak*;

IV. Fanni o'qitish usullari:

Fanni o'qitish jarayonida zamonaviy uslublardan foydalanish, sohadagi muammolarni ta'limning ommaviy shakllari bilan bog'lab, talabalarning nazariy bilimlarini amaliy mashg'ulotlar orqali mustahkamlab borish lozim. O'quv materiallarini talabalar tomonidan unumli o'zlashtirish uchun ko'rgazmali qurollar o'qitishning texnik vositalari, ozuqa ekinlari bo'yicha chop etilgan ma'ruza matnlaridan keng foydalanish, talaba bilimni baholash tizimini joriy etish. Ma'ruza mashg'ulotlarida ilg'or pedagogik texnologiyalar foydalaniladi.

"O'simlikshunoslik" kursini loyihalashtirishda quyidagi asosiy konseptual yondoshuvlardan foydalaniladi:

Shaxsgayo'naltirilgana'tlim.

Tizimliyondoshuv.

Faoliyatgayo'naltirilganyondoshuv.

Dialogikyondoshuv.

Hamkorlikdagi ta'limni tashkil etish.

Muammoli ta'lim.

V. Fanning tarkibiy tuzilishi:

5.1. "O'simlikshunoslik" fanidan rejalashtirilgan ma'ruza mashg'ulotlarining kalendariy rejasini

Ma'ruza mashg'ulotlarining:			
No	mavzulari	rejasi	soat
1-modul. O'simlikshunoslik fanining maqsad va vazifasi, dala ekinlarining umumiy tavsifi, guruhlar va kelib chiqish markazlari			
1.1	O'simlikshunoslik fanining maqsad va vazifasi, dala ekinlarining umumiy tavsifi, guruhlar va kelib chiqish markazlari.	1.1.1. O'simlikshunoslik fanining maqsad va vazifasi. 1.1.2. O'simlikshunoslik ilmiy fan sifatida. O'simlikshunoslikning respublikadagi ahvoli, istiqbollari. 1.1.3. Dala ekinlarining guruhlariga bo'linishi va kelib chiqish markazlari.	2
2-modul. Donli ekinlar.			
2.1.	Donli ekinlar. Bug'doy biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi.	2.1. Bug'doy- ahamiyati, tarqalishi, tarixi, ekin maydoni, hosildorligi, biologiyasi va navlari. 2.2. Bug'doy yetishtirish texnologiyasi – o'tmishdosh, yerni asosiy ishlash, o'g'itlash tizimi, ekish muddati, ekish uslubi, me'yori,	

VIII. Baholash

Talabalarining fanlarni o'zlashtirishi 5 ballik tizimda baholanadi.

5 (a'lo) baho:

Xulosa va qaror qabul qilish;

Ijodiy fikrlay olish;

Mustaqil mushohada yurita olish;

Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;

Mohiyatini tushunish;

Bilish, aytib berish;

Tasavvurga ega bo'lish;

4 (yaxshi) baho:

Mustaqil mushohada yurita olish;

Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;

Mohiyatini tushunish;

Bilish, aytib berish;

Tasavvurga ega bo'lish;

3 (qoniqarli) baho:

Mohiyatini tushunish;

Bilish, aytib berish;

Tasavvurga ega bo'lish;

2 (qoniqarsiz) baho:

Dasturni o'zlashtirmaganlik;

Fanning mohiyatini bilmaslik;

Aniq tasavvurga ega bo'lmaslik;

Mustaqil fikrlay olmaslik.

VII. Adabiyotlar

Asosiy adabiyotlar

1. Atabayeva X.H., Qodirxo'jayev O.-O'simlikshunoslik, T.Yangi asr avlodi, darslik, 2006 (180 bet)
2. Atabayeva X.H., Xudoyqulov J.B. O'simlikshunoslik, Toshkent, darslik, 2017.
3. Oripov R, Xalilov N O'simlikshunoslik Samarqand 2008y, (420 bet)
4. Xalilov N. va boshqalar. O'simlikshunoslik fanidan amaliy mashg'ulotlar uchun uslubiy qo'llanma. 2021 yil. 196 bet.
5. Qishloq xo'jaligi ekinlarini parvarishlash va mahsulot etishtirish bo'yicha namunaviy texnologik kartalar. 2011-2015 yillar.O'zbekiston Respublikasi qishloq va suv xo'jaligi vazirligi tomonidan chop etilgan T.2011.
6. O'zbekiston Respublikasi hududida ekish uchun tavsiya etilgan qishloq xo'jaligi ekinlari Davlat reyestri.Toshkent-2023.

Qo'shimcha adabiyotlar

7. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 52 bet.
8. Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent. "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 36 bet.
9. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022 yil. – 416 bet.

Axborot manbaalari

10. www.Zivo.net.
11. www.uralrti.ru.
12. www.twirpx.com

		chuqurligi. 2.3. Ekinlarni parvarish qilish, sug'orish, begona o't va zararkunandalarga qarshi kurashish.	
3-modul. Yem-xashak o'tlar.			
3.1	Yem-xashak o'tlar. Qo'ng'irboshli va dukkakli yem-xashak ekinlar ahamiyati. Beda biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi	3.1 Qo'ng'irboshli yem-xashak o'tlarning ahamiyati, ko'p yillik va bir yillik o'tlar tarkibi, to'yimliliigi. 3.2.Sudan o'ti va afrika qo'nog'i - ahamiyati, tarqalishi, tarixi, ekin maydoni, hosildorligi. 3.3.Dukkakli yem-xashak o'tlarning umumiy tavsifi. 3.4.Beda - ahamiyati, ozuqalarining to'yimliliigi, agrotexnik ahamiyati, kelib chiqishi, ekin maydoni, urug' va pichan hosili. Sistematikasi, biologik xususiyati, navlari. Pichan va urug' yetishtirish texnologiyasi.	2
4-Modul. Tugunakmevali va ildizmevali ekinlar.			
4	Tugunakmevali va ildizmevali ekinlar. Tugunakmevali va ildizmevali ekinlarning ahamiyati. Qand lavlagi yetishtirish texnologiyasi	4.1. Tugunakmevali ekinlar ahamiyati 4.2.Ildizmevali ekinlar ahamiyati va tarkibi. Qand lavlagi ahamiyati, kelib chiqishi, tarqalishi, ekin maydoni, hosildorligi. Biologiyasi va navlari. 4.3. Qand lavlagi yetishtirish texnologiyasi -- o'tmishdosh, yerni asosiy ishlash, o'g'itlash tizimi, ekish muddati, ekish uslubi, me'yori, chuqurligi. Ekinlarni parvarish qilish, sug'orish, begona o't va zararkunandalarga qarshi kurashish. Hosilni yig'ishtirish uslubi: muddati, kombaynlar. Qand lavlagi urug'chiligi.	2
Jami:			8

5.2. "O'simlikshunoslik" fanidan rejalashtirilgan amaliy mashg'ulotlarining kalendar tematik rejası

Amaliy mashg'ulotlarning			
№	mavzulari	rejası	soat
1.	Bug'doy morfologiyasi va turlari	1.1.Bug'doy morfologiyasi 1.2.Bug'doy sistematikasi 1.3. Bug'doy turlari	
2.	Don-dukkakli ekinlarning umumiy morfologik xususiyati	2.1. Don-dukkakli ekinlarning umumiy morfologik xususiyati 2.2.No'xat morfologiyasi 2.3. No'xat sistematikasi	
3.	Dukkakli yem-xashak o'tlarning tavsifi. Beda sistematikasi va morfologiyasi	3.1. Dukkakli yem-xashak o'tlarning tavsifi. 3.2. Beda sistematikasi va morfologiyasi 3.3. Qizil sebarga va qashqarbeda sistematikasi va morfologiyasi	
4.	Qo'ng'irboshli o'tlarning umumiy tavsifi.	4.1. Qo'ng'irboshli o'tlarning umumiy tavsifi. 4.2. Sudan o'ti morfologiyasi va sistematikasi	
5.	Tugunakmevaning anatomik tuzilishi. Kartoshka sistematikasi va morfologiyasi	5.1.Tugunakmevaning tuzilishi. 5.2.Kartoshka sistematikasi 5.3.Kartoshka morfologiyasi	
6.	Ildizmevaning anatomik tuzilishi. Qand lavlagi sistematikasi va morfologiyasi	6.1. Ildizmevaning anatomik tuzilishi. 6.2. Qand lavlagi sistematikasi 6.3. Qand lavlagi morfologiyasi	
Jami:			12

VI. "O'simlikshunoslik" fanidan rejalashtirilgan talabalar mustaqil ta'limining kalendar tematik rejası

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Amalga oshirish mexanizmi	Hajmi (soatda)
1.	Xitoy loviyasi-sistematikasi, morfologiyasi, ahamiyati, biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
2.	Xantal sistematikasi, morfologiyasi biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
3.	Raps sistematikasi, morfologiyasi biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi	Referat yozib, tayyorlash.	6
4.	Oq zira, qora zira biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi	Adabiyotlardan foydalanib referat yozib tayyorlash	6

5.	Arpabodiyon-biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi	Adabiyotlardan foydalanib individual topshiriqlarni bajarish.	6
6.	Tritikalening-sistematikasi, morfologiyasi, biologik xususiyatlari va yetishtirish texnologiyasi	Adabiyotlardan foydalanib individual topshiriqlarni bajarish.	6
7.	Tariqni-sistematikasi, morfologiyasi, biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi	Adabiyotlardan foydalanib individual topshiriqlarni bajarish.	6
8.	Marjumakning biologik xususiyatlari va yetishtirish texnologiyasi	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
9.	Tolali zig'ir sistematikasi, morfologiyasi-biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
10.	Yasmiq biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish.	6
11.	Burchoq biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi	Referat yozib, tayyorlash.	8
12.	Xashaki poliz ekinlar sistematikasi, morfologiyasi, biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi	Adabiyotlardan foydalanib individual topshiriqlarni bajarish.	8
13.	Chumiza va mog'or sistematikasi va morfologiyasi	Referat yozib, tayyorlash.	8
14.	Maxorka sistematikasi, morfologiyasi biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi	Internet ma'lumotidan foydalanib, konspekt qilish	8
15.	Texnologik xarita tuzish.	Internet ma'lumotidan foydalanib, konspekt qilish	8
Jami:			100